

ספרי' – אוצר החסידים – ליובאוויטש

התוועדות

כבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע

שניאורסאהן

מליובאוויטש

אחרון של פסח, ה'תשל"ה

חלק ד – יוצא לאור לש"פ אמור, י"ג אייר, היתשפ"ב

יוצא לאור על ידי מערכת

„אוצר החסידים“

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שמונים ושתיים לבריאה

מאה ועשרים שנה להולדת כ"ק אדמו"ר זי"ע

פתח דבר

לקראת ש"פ אמור, י"ג אייר הבעל"ט, הננו מוציאים לאור חלק רביעי ואחרון מהתוועדות אחרון של פסח ה'תשל"ה, הנחה בלתי מוגה (חלק ראשון י"ל לימים אחרונים דחג הפסח, חלק שני י"ל לש"פ אחרי, חלק שלישי לש"פ קדושים).

*

בתור הוספה — מכתב (תדפיס מכרכי אגרות־קודש שמכינים עתה לדפוס).

*

ויה"ר שנזכה תיכף ומיד ממש לקיום היעוד "הקיצו ורננו גו", ומלכנו נשיאנו בראשם, וישמיענו נפלאות מתורתו, "תורה חדשה מאתי תצא".

ועד הנחות בלה"ק

ח אייר, ה'תשפ"ב,
מאה ועשרים שנה להולדת כ"ק אדמו"ר זי"ע,
ברוקלין, נ.י.

©

Published and Copyright 2022 by

LAHAK HANOCHOS INC.

788 Eastern Parkway Suite #408 | Brooklyn, New York 11213

Tel. (718) 604-2610

info@lahak.org • <http://www.lahak.org>

The Kehot Logo is a registered trademark of Merkos L'inyonei Chinuch.

5782 • 2022

Printed in the United States of America

נדפס בדפוס

CH Print & Ship

478 Albany Ave. Brooklyn N.Y. 11203

(718) 771-5000

נסדר והוכן לדפוס

על ידי חיים שאול בן חנה

בדפוס „ועד הנחות בלה"ק"

(718) 604-2610

נדפס בסיוע ולזכות יצחק בן לאה וזוגתו רבקה ויקה בת רחל ומשפחתם שיחיו

כח. דובר לעיל (ס"כ) שיש ליקח ההוראות של חג הפסח, ר"ה לרגלים, על כל השנה כולה, וכמודגש בכך שרבינו הזקן לא הכניס בנוסח ההגדה "חסל סידור פסח", כיון שחג הפסח לא מסתיים, אלא נמשך לעולם.

ומובן, שזהו ענין נוסף על החיוב דזכירת יצי"מ בכל יום²⁴³ (שישנו גם אצל אלו שאומרים "חסל סידור פסח"):

החיוב דזכירת יצי"מ בכל יום הוא רק פעמיים ביום, בבוקר ובערב, בשעת אמירת ק"ש [כמבואר בתניא²⁴⁴ שהענין דיצי"מ הוא "יציאת נפש האלקית ממאסר הגוף . . ליכלל ביחוד אור א"ס ב"ה ע"י עסק התומ"צ בכלל, ובפרט בקבלת עול מלכות שמים בק"ש . . באמרו ה' אלקינו", "ולכן תקנו פ' יצי"מ בשעת ק"ש דוקא, אף שהיא מצוה בפני עצמה . . אלא מפני שהן דבר אחד ממש, וכן בסוף פ' יצי"מ מסיים ג"כ אני ה' אלקיכם"], אבל בזמן שבינתיים יתכן שלא יצטרך להיות הענין דזכירת יצי"מ;

ועל זה באה ההוספה שענינו של חג הפסח נמשך תמיד, שמזה מובן, שהענין דיצי"מ צ"ל (לא רק בזמן אמירת ק"ש, אלא) במשך כל היום כולו.

ט. ויש לבאר תחילה כללות הענין דזכירת יצי"מ בכל יום — דלכאורה אינו מובן: כיון שאתמול כבר יצא משעבוד מצרים, איך שייך לאח"ז ענין של שעבוד ועבדות שיהי' צורך לצאת ממנו למחרת?! והביאור בזה:

כללות הענין דיצי"מ הוא — כמ"שי²⁴⁵ "אנכי ה' אלקיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים", "כדאי היא ההוצאה שתהיו משועבדים לי"²⁴⁶; "כי לי בני ישראל עבדים עבדי הם (ולא עבדים לעבדים)²⁴⁷ אשר הוצאתי אותם מארץ מצרים"²⁴⁸, והיינו, שתוכן הענין דיצי"מ הו"ע העבדות והשעבוד להקב"ה.

וזהו שלאחרי היציאה ממצרים בפעם הראשונה הי' הענין דספירת חמישים יום עד למ"ת, כדאיתא בר"ן סוף מסכת פסחים: "בשעה שאמר להם משה תעבדון את האלקים על ההר הזה⁸⁵, אמרו לו ישראל, משה

(243) ראה שו"ע אדה"ז אור"ח סס"ז ס"א. (246) פרש"י עה"פ.
 (244) קידושין כב, ב. וש"נ. (245) קידושין כב, ב. וש"נ.
 (247) קידושין כב, ב. וש"נ. (248) בהר כה, נה.
 (244) שבעה ערה 162.
 (245) יתרו כ, ב.

רבינו, אימתי עבודה זו, אמר להם, לסוף חמשים יום, והיו מונין כל אחד ואחד לעצמו . לשמחת התורה כו", והיינו, שאע"פ שכבר הי' הענין ש"בני ישראל יוצאים ביד רמה"²⁴⁹, הנה שלימות ענין החירות נעשה רק בקבלת התורה, כדרשת חז"ל²⁵⁰ על הפסוק²⁵¹ "חרות על הלוחות", "אל תקרי חרות אלא חירות", ש"אין כל אומה ולשון שולטת בהן".

ובענין זה יש ריבוי דרגות שבהם צריך לילך "מחיל אל חיל", כמארז"ל²⁵² "תלמידי חכמים אין להם מנוחה לא בעולם הזה ולא בעולם הבא (שיכול להיות גם באופן ד"עולמך תראה בחיך"²⁵³), שנאמר²⁵⁴ ילכו מחיל אל חיל וגו'".

וכפי שמצינו בנוגע לנר חנוכה, שבזמננו פשט בכל ישראל המנהג שהי' בזמן הגמרא²⁵⁵ באופן ד"מהדרין מן המהדרין" להדליק נר נוסף בכל יום (כמ"ש הרמ"א²⁵⁶), כך, שאע"פ שאתמול קיים כבר המצוה באופן דמהדרין מן המהדרין, הנה ביום שלאח"ז אינו יכול להסתפק בכך, אלא עליו להדליק נר נוסף, ולולי זאת אינו מקיים המצוה באופן דמהדרין מן המהדרין; וכך נוהג כל אחד מישראל במשך שמונת ימי חנוכה, שכוללים כל שבעת ימי ההיקף, שזהו כללות ענין הזמן, וכן הבחי' דשמיני שלמעלה משבעת ימי ההיקף (כמבואר בתשובות הרשב"א²⁵⁷), שבגדר הזמן גופא ה"ה למעלה מהזמן.

ומזה מובן גם בנוגע לענין דיצי"מ (שהו"ע העבודות והשעבוד להקב"ה) שבכל יום — שגם כשלומד תורה ומקיים מצוות כו', הנה גם אם חסר אצלו רק הענין ד"מעלין בקודש"²⁵⁸, הרי הוא משועבד עדיין לאלו ש"מצירים לישראל"!

ובזה גופא לא די בענין דיצי"מ בכל יום באופן ש"יומי מיפסקי מהדדי"²⁵⁹, היינו, שבכל יום מתעלה לדרגא נעלית יותר מהיום שלפנ"ז, אבל במשך השעות שביום זה עצמו ה"ה עומד באותה דרגא, אלא הענין דיצי"מ צ"ל באופן תמידי, היינו, שביום זה גופא צריך לעמוד בתנועה תמידית של "מעלין בקודש", להעלות ולהוסיף בעבודתו בהזדמנות הראשונה.

(255) שבת כא, ב.
 (256) אר"ח סתרע"א ס"ב.
 (257) ח"א ס"ט.
 (258) ברכות כח, א. וש"נ.
 (259) נזיר ז, א.

(249) בשלח יד, ח.
 (250) עירובין נד, א.
 (251) תשא לב, טז.
 (252) ברכות בסופה. וש"נ.
 (253) שם יז, סע"א.
 (254) תהלים פד, ח.

ל. ועז"נ²⁶⁰ "זכור את היום הזה אשר יצאתם ממצרים", "זכור" דייקא, וכמודגש גם בדברי הרמב"ם²⁶¹ "כמו שנאמר²⁶² זכור את יום השבת" (שזהו ענין מיוחד בחג הפסח שלא מצינו דוגמתו בחג השבועות ובחג הסוכות):

ענין הזכרון — היפך השכחה — פירושו יציאה ממדידות והגבלות הזמן, שמצדם יש ענין של שכחה לאחרי י"ב חודש כו'²⁶³.

ועל זה אמרו רז"ל²⁶⁴ "כל השוכח דבר אחד ממשנתו מעלה עליו הכתוב כאילו מתחייב בנפשו" — לא רק עונש מלקות כו', אלא ענין הכי חמור דהיפך החיים (אלא שהשוכח מחמת אונס (להיותו שכחן גדול בטבעו ותולדתו כו') אינו עובר, ולעתיד לבוא יזכרוהו כל לימודו ששכח, ולא עוד אלא ש"גם עתה הנה זאת השכחה היא העולה למעלה עד כסא הכבוד .. אך לא למעלה מהכסא, כמ"ש²⁶⁵ כי אין שכחה לפני כסא כבוד כו'²⁶⁶, ולכן אין מקום לטענה מהי תועלת הלימוד בשעה ששוכח מה שלמד כו').

ולכן יש צורך לשלול את ענין השכחה — עי"ז שמדגישים שעניני התומ"צ הם למעלה מהגבלות הזמן (והמקום), דכיון שהתורה היא תורת ה' והמצוות הם מצוות ה', הרי כשם שהקב"ה הוא למעלה מזמן ומקום כך גם התומ"צ הם למעלה מזמן ומקום.

ומובן, שכאשר נעשה מעמד ומצב של חירות מהגבלת הזמן, אזי מתבטל ענין השכחה, ועד לאופן שלא נופל על זה לשון זכרון, ששייך רק על ענין שהי' בעבר, כיון שזהו ענין שישנו בהוה — כפי שאמר בעל ה"משך חכמה" על הגאון הרגצ'ובי²⁶⁷: העולם סבור שהוא בעל זכרון, אבל אני אינני סבור כן, כי, זכרון שייך על דבר שלמד אתמול או שלשום, ואילו אצלו, אין לך דבר בתורה שלא למדו זה עתה!

ולהעיר, שגם בני"י הם למעלה מזמן ומקום, כמ"ש "זכור עדתך קנית קדם" (כנ"ל סי"ג), ולכן יכולים לדרוש מהם שעניני התומ"צ יהיו ללא שינויים כו'.

[ולהעיר שבפסוק זה מודגש הענין ד"זכור" בבקשת בני"י מהקב"ה,

264 אבות פ"ג מ"ח.

265 ברכות לב, ב.

266 הלי' ת"ת לאדה"ז פ"ב ה"י.

267 ראה אישים ושיטות (לרש"י זווין)

ע' 92.

260 בא יג, ג.

261 הלי' חמץ ומצה רפ"ז. וראה לקו"ש

כח"א ע' 68 ואילך.

262 יתרו כ, ח.

263 ראה ברכות נח, ב.

וכן בפסוק²⁶⁸ "זכור ה' מה ה' לנו"; ועד"ז מצינו בבקשת הקב"ה מבנ"י: "עמי זכר נא מה יעץ עליך בלק וגו'"²⁶⁹].

וזוהי גם ההדגשה ד"זכור" בנוגע ליצי"מ — שאין לטעון שיכולים להניח ענין זה עד למחר, ולקוות שהשתדלותו לדחות זאת תהי' באופן ד"בת דינא בטל דינא"²⁷⁰, שסוכ"ס ישכחו מזה... ולכן יש צורך להדגיש את זכרון הענין דיצי"מ באופן תמידי — "למען תזכור את יום צאתך מארץ מצרים כל ימי חיך"²⁷¹, ולא רק "לראות את עצמו כאילו הוא יצא ממצרים", אלא גם "להראות" לאחרים, כפי שיתבאר לקמן²⁷².

לא. ובהמשך לזה, הנה כאן המקום להזכיר אודות הענין המבהיל שהולך ונשכח — הענין ד"מיהו יהודי", שזהו דבר שלא הי' לעולמים, שמעולם לא היתה כזו "עת צרה ליעקב"²⁷³ רח"ל:

על בנ"י נאמר "עדתך קנית קדם", והקב"ה התייגע כביכול לעשות אותות ומופתים כדי "לקחת לו גוי מקרב גוי"²⁷⁴; ואעפ"כ בא בשר-ודם ועושה הסכם להיפך — להכניס גוים (כולל גם נאצים או צאצאיהם כו') בין "עדתך.. מקדם".

כאשר מדובר אודות הצטרפות למפלגה מסוימת, אזי מעמידים תנאים — יותר תנאים או פחות תנאים, אבל בודאי לא מסתפקים באמירתו של פלוני שרוצה להיות חבר במפלגה; ואילו בנוגע ל"עדתך קנית מקדם" — בא גוי ואומר שהוא יהודי, ומציג פיסת-נייר שהם בעצמם יודעים שאין בה ממש, ומיד מכניסים אותו, ודואגים לכך שיוכל להתיישב בארץ ישראל, עי"ז שנותנים לו נחלה בארץ, ועל זה מבזבזים כספי ציבור, וגם כשיודעים שעכשיו צריך להוציא על זה כפליים מאשר בשנה שעברה, ממשיכים לעשות זאת.

והגע עצמך: בנוגע למחיצה גשמית, הנה אפילו על הספק שמא יבוא מישהו ויעשה דבר בלתי-רצוי, משקיעים ריבוי שעות של עמל ויגיעה עד כדי מס'נ לסבב ולשמור על כל הגבולות כו'; ועאכו"כ שהיו צריכים להשקיע בשמירת המחיצה בין ישראל לעמים, שיכולה להעשות בדרכי נועם ובדרכי שלום!

וכיון ש"במדה שאדם מודד בה מודדין לו"²¹³ — הרי עי"ז

(272) סל"ד. ושי"נ.

(273) ע"פ ירמ" ל, ז.

(274) ואתחנן ד, לד.

(268) איכה ה, א.

(269) מיכה ו, ה. וראה זהר ר"פ בחוקותי.

(270) סנהדרין צה, א.

(271) פ' ראה טז, ג.

שמכניסים גוים בין בני, עושים פירצה במחיצה שעל הגבול, שדרכה יכול לחדור ערבי ולהזיק רח"ל.

אלא שהקב"ה "פועל ישועות בקרב הארץ"²⁷⁵, ו"לא ינום ולא יישן שומר ישראל"²⁷⁶, ויוסיף לשמור ביתר שאת וביתר עוז — לא רק משונאי ישראל שמבחוץ, אלא גם מ"מהרסיך ומחריביך" ש"ממך יצאו"²⁷⁷, ולכל לראש — מאלו שפוגעים בשלימות העם עי"ז שמכניסים גוים בין בני, ועי"ז גורמים לג' הענינים דעבודה זרה, גילוי עריות ושפיכות דמים²⁷⁸, ועד לאפשרות לבטל את הענין ד"ישראל הוא" ("אע"פ שחטא"²⁷⁹), ובלשון הרגצ'ובי²⁸⁰ ש"מאביד נפשות מישראל", שבמקום שיוולד יהודי — נולד גוי!

לב. ועוד זאת, שנותנים "הכשר" על הכניסה לממשלה ללא תיקון החוק — היפך הפס"ד של כל גדולי ישראל — בגלל ה"שיוחד" שע"ז יקבלו עוד כמה פרוטות או לירות עבור ישיבה זו ומוסד זה וכו', או "מישרה" עבור יהודי שומר תומ"צ, ועד להצהרה והכרזה שהסיבה לכך שעושים דבר שהוא מנוגד לדעת כל גדולי ישראל, היא, בגלל שכאשר יהיו בפנים הנה לא זו בלבד שהמצב לא יהי' גרוע יותר, אלא אדרבה, שתהי' להם אפשרות לנהל מבפנים את המלחמה לתיקון הענין מיהו יהודי, וכן גיוס בנות, ניתוחי מתים ושמירת שבת, כך, שיהי' זה לטובת עניני תומ"צ.

ובכן:

הלואי שבתחילה היו מקשיבים לאלו שהסבירו והרעישו שלא יתכן שע"י עשיית דבר האסור ע"פ תורה יתוסף בעניני תומ"צ.

אך עכשיו רואים שלמרות שעברו כבר י"ב חדשים מאז שנכנסו לממשלה, הנה לא זו בלבד שלא השתנה מאומה, אלא אדרבה: בכל השטחים הקשורים עם עניני תומ"צ — הן בנוגע להיתר עבודה בשבת, הן בנוגע לניתוחי מתים וגיוס בנות, ועאכו"כ בנוגע למיהו יהודי — נעשה המצב גרוע יותר רח"ל, ואין פוצה פה ומצפצף!

אין זאת אלא שכוונתם היתה שלאחרי שיעבור משך זמן, ישכח הדבר וירד מסדר היום, וכך יוכלו להשאר לשבת על ה"כסאות"...

(278) ראה גם

(279) סנהדרין מד, רע"א.

(280) צפע"נ עה"ת פינחס ע' רסב.

(275) תהלים עד, יב.

(276) שם קכא, ד.

(277) ישעי' מט, יז.

— כל העולם כולו כדאי, ובלבד שיוכלו להשאיר במעמד ומצב

— זה

אלא שכאשר לא היתה להם ברירה, קבעו "מורטוריום"²⁸¹ של שלשה חדשים: ערכו אסיפה אחת, שבה מינו "ועדה" וקבעו מי יהי ה"יושב-ראש", מי יהי ה"סגן" ומי יהי ה"מזכיר" וכו', והחליטו שיש להמתין שלשה חדשים, ואם עד אז לא יהי שינוי, אזי יערכו אסיפה נוספת ויחליטו מה לעשות...

אבל, מלבד אסיפה הנ"ל, הנה במשך כל הזמן לא התקיימה אסיפה שני' (עכ"פ בגלוי; אמנם אי אפשר לדעת מה הי' בחשאי, אבל רואים את התוצאות...); ולאחרי כן — יום רודף יום, ללא אסיפות וללא הצהרות, ממשיכים לרשום גוים בתור יהודים, בהתאם לשיטתם — שלאחרי שיעבור משך זמן, יחלוף הרעש, ועד שישכח הדבר ויהפוך ל"סטטוס-קוואו"! —

אבל האמת היא שאי אפשר שישכח הדבר. — בנוגע לענין של היפך החיים מצינו ששוכחים לאחרי י"ב חודש²⁶³, אבל דבר שמביא צרות רח"ל לעם ישראל, אי אפשר לשכוח אודותיו.

ולהעיר, ישנם גם אלו שעליהם צריך לומר "זכור את אשר עשה לך עמלק"²⁸², שענינו "אשר קרך"²⁸³, שהו"ע הקרירות²⁸⁴ — שכאשר מרעישים אודות "מיהו יהודי", הרי הם מקררים ואומרים שיש ענינים אחרים שחשובים יותר... אך האמת היא שגם בענינים אלו אינם עושים מאומה, כך, שכל ענינם אינו אלא לקרר כו', שזהו ענינו של עמלק!

לג. אמנם, כיון שנמצאים בזמן של שמחה, לא רוצים להאריך בדבר המבהיל, כי אם להזכיר אודותיו, כיון שזהו יו"ט שקשור עם ענין הזכרון, כנ"ל בארוכה.

ויה"ר שלא יהי הענין ד"תיסרך רעתך"²⁸⁵, ל"ע, ומכאן ולהבא, הנה עוד בשעה שנמצאים עדיין בזמן הגלות, יעמדו בני" בתוקף כו' — שלא לרדוף אחר הגוי ולבקש ממנו שיסכים שירשמו אותו בתור יהודי, היפך האמת, שצ"ל הבדלה שבין ישראל לעמים, כמו ההבדלה בין יום השביעי לששת ימי המעשה ושאר ההבדלות שאי אפשר לשנותם, ומתוך מנוחה, שמחה וטוב לבב יבטלו את כל הבלבולים שבין יהודים

(281) ראה גם תו"מ חע"ז ע' 279. וש"נ.

(284) פרש"י עה"פ.

(285) ירמ"ב, ב, יט.

(282) תצא כה, יז.

(283) שם, יח.

לאינם-יהודים כו'; ודוקא העמידה בתוקף כו' תהי' טובה לכל העולם, ועד לאופן ד"פועל ישועות בקרב הארץ".

וזו תהי' ההכנה ליציאה מהגלות — כפי שהי' ביצי"מ, שאף אחד מישראל לא נשאר בגלות, ובאופן ש"בני ישראל יוצאים ביד רמה", והיינו, שאע"פ שהי' מעמד ומצב שאילו היו נשארים עוד רגע אזי היו נשקעים כו'²⁸⁶ (שלכן הוצרכה להיות הגאולה באופן ש"לא עיכבן .. כו' כהרף עין"¹⁶⁴), אעפ"כ, עברו מיד מן הקצה אל הקצה, ש"נגלה עליהם מלך מלכים המלכים הקב"ה וגאלם"¹⁸², בגאולה כזו שאילו זכו היתה גאולה שאין אחרי' גלות¹³³ — כפי שתהי' הגאולה מגלות זה.

וענין זה מתחיל כבר כשנמצאים עדיין בזמן הגלות, כאשר "אכתי עבדי אחשורוש אנן"²⁸⁷ — ע"י העמידה בתוקף, "ביד רמה", ובאופן של חירות — "אין לך בן חורין אלא מי שעוסק בתלמוד תורה"²⁸⁸; וזוהי ההכנה — במדה שאדם מודד (שזהו ה"קב שלו") בה מודדין לו (ה"תשעה קבים של חבירו") — לחירות האמיתית בגאולה האמיתית והשלימה בקרוב ממש.

* * *

לד. הביאור בענין החיוב "לראות את עצמו כאילו הוא יצא ממצרים"²⁸⁹, או "להראות כו'"²⁹⁰ (בהמשך להמדובר בשיחת י"א ניסן) — בתור השתתפות ב"כינוס תורה" — הוגה ע"י כ"ק אדמו"ר שליט"א, ונדפס בלקו"ש חיי"ב ע' 39 ואילך.

* * *

לה. בהמשך להמדובר לעיל אודות ענין הזכרון, הנה כאן המקום להזכיר (עכ"פ בקצרה) אודות ענין גוסף שצריך לזכור "כל ימי חיך" — ענין המבצעים: מבצע תורה, מבצע תפילין, מבצע מזוזה, מבצע צדקה, בית מלא ספרים, ובנוסף השני: "יבנה וחכמי", ובעיקר — מבצע גרות שבת קודש ויו"ט.

ויה"ר שכאו"א יעסוק בזה, ובשמחה וטוב לבב, שאז ישנה ההבטחה שההתעסקות תהי' בהצלחה.

---

(286) ראה תו"מ חע"ה ס"ע 93 ואילך. (288) אבות פ"ו מ"ב.
 (289) פסחים קטז, ב (במשנה).
 (287) מגילה יד, א. וש"נ.
 (290) הל' חמץ ומצה פ"ז ה"ו.

ועי"ז יפעלו ענין השלום — שהרי על התורה בכלל נאמר²⁹¹ "דרכי" דרכי נועם וכל נתיבותי שלום", ועאכו"כ בנוגע למצות הדלקת נרות שבת קודש, שקשורה עם "שלום בית"²⁹², ובאופן שמזה נמשך על כל ששת ימי השבוע, ועי"ז נמשך גם שלום בעולם, שכן, אף שהנהגת נשי ובנות ישראל היא באופן ש"כל כבודה בת מלך פנימה"²⁹³, הרי זה נותן את הכח לבעל שעוסק בכיבוש העולם, שיהי' זה באופן של שלום אמיתי.

לו. כמו"כ יש להזכיר — בעמדנו ב"זמן חרותנו" — אודות אחינו בניי שנמצאים לעת-עתה במיצרים וגבולים של מצור ושבי'. ויה"ר שבקרוב ממש יצאו משם, ויבואו עכ"פ למעמד ומצב ד"אכתי עבדי אחשוורוש אנן"²⁸⁷, במדינות שבהם אין קשיים הנ"ל. ובתור התחלה ליציאתם ברנה ושמחה²⁹⁴ — ינגנו עתה ניגון רוסי. וענין זה ימהר את יציאתם משם באופן ש"לא תשאר פרסה"²⁹⁵, וזו תהי' הכנה קרובה שיצאו מן הגלות וילכו לקבל פני משיח צדקנו בגאולה האמיתית והשלימה, ביחד עם שלימות התורה ושלימות העם, ו"שמחת עולם על ראשם"⁶².

* * *

לז. ע"פ מ"ש²⁹⁶ "אעלה את ירושלים על ראש שמחתי" — יש להזכיר אודות "ארץ אשר גו' עיני ה' אלקיך בה גו'"²⁹⁷, כולל ובמיוחד — כפר חב"ד, כפ"ח שני, נחלת הר חב"ד, קרית חב"ד בצפת עיה"ק, בתוככי כל ערי יהודה וישראל.

ויה"ר שבקרוב ממש יהי' ישובן מתוך מנוחה, באופן שאפילו חרב של שלום לא תעבור בארצכם²⁹⁸, ומתוך שמחה וטוב לבב.

והרי ישנו הניגון — שהובא לכאן מכפר חב"ד בשנים האחרונות — על התיבות "הושיעה את עמך".

[כ"ק אדמו"ר שליט"א התחיל לנגן הניגון "הושיעה את עמך".

294) ע"פ תהלים קה, מג. ישעי' נה, יב. ועוד.

295) בא יו"ד, כו.

296) תהלים קלז, ו.

297) עקב יא, יב.

298) תענית כב, א"ב.

291) משלי ג, יז. וראה רמב"ם הל' חנוכה בסופן.

292) ראה שו"ע אדה"ז או"ח וסרס"ג. וש"נ.

293) תהלים מה, יד. וראה רמב"ם הל'

אישות פי"ג הי"א.

אח"כ צוה לנגן ניגון הכנה, ניגון רבינו הזקן בן ד' הבבות (כבא הד' — ג"פ), והניגון "ניע זשוריצי כלאָפּצי".

[לאחרי ברכת המזון, תפלת ערבית והבדלה — נתן כ"ק אדמו"ר שליט"א בידו הק' לכל אחד מהמסובים מ"כוס של ברכה".

בתחלת החלוקה הפסיק ואמר:]

כיון שעומדים בערב שבת קודש, צריך כבר להתכונן להדלקת נרות שבת. ולכן, כשם שמחלקים כוס של ברכה לאנשים, יחלקו גם גפרורים לנשי ובנות ישראל.

[כ"ק אדמו"ר שליט"א נתן להרב יוסף הלוי וויינבערג חבילות גפרורים לחלק לנשים ובנות ש"בעזרת נשים".]

ויה"ר שע"י קיום מצות הדלקת נרות שבת "בחדוה דלבא וברעותא" (כדאיתא בזהר²⁹⁹) — יאירו את עצמן ואת העולם כולו, ועד לקיום היעוד³⁰⁰ "לילה כיום יאיר", בביאת משיח צדקנו בקרוב ממש.

[טרם צאתו התחיל כ"ק אדמו"ר שליט"א לנגן הניגון "כי בשמחה תצאו".]

הוספה

בי"ה, כ"ב אלול, תשי"ב.

כבוד הרב הנכבד, חו"ב, ווי"ח אי"א
הרה"ג וכו' מוהר"ר י"ל גורעוויץ נ"י,
מעלבאָרן, אוסטרי"א

שלום וברכה!

שמענו שמעו הטוב, וברצוננו להכירו את פרשת עבודתנו, ולעוררו ע"ד
האפשרות לפעולות טובות ברוח התכנית שלנו גם במחנו ובמדינתו.
כ"ק מו"ח אדמו"ר שליט"א בבואו לאמריקה כלפני שתי שנים ומחצה,

מצילום האגרת. נכתבה על נייר המכתבים של מחנה ישראל.
מוהר"ר י"ל [= יוסף ליפמן] גורעוויץ .. מעלבאָרן, אוסטרי"א: רב ואב"ד. מלפנים —
מווילנא. לאוסטרלי"ה הגיע לראשונה בשנת תר"צ (תמוז תר"צ — כסלו תרצ"א) בתור שד"ר
מטעם "ועד הישיבות" וראב"ד ווילנא, הגר"ע גראָדזענסקי, לטובת הישיבות ומוסדות התורה
אשר בליטא הפולנית וחבל וואהלין, וכעבור איזה שנים, לאחר הפצרות חוזרות ונשנות מאנשי
המקום, התיישב — תשרי תרצ"ג — בקאַרלטאָן אשר במעלבאָרן והחל לכהן שם כרב
(ומאוחר יותר גם כאב"ד), כאשר בד בבד עם ניהולו עניני הקהלה ברמה — המשיך לפעול
במרץ, ובמיוחד בעת המלחמה, לטובת אחב"י אשר באירופא, וסיא ואהקת"ו. נפטר (בגיל
ע"ג שנה) — א' דחג הסוכות תשי"ז. על מצבתו נחרת: "מנהל קבוץ "לומדי תורה" בוילנא,
ירושלים דליטא. מרא דאתרא דק"ק מלבורן, ראש אב בית דין, הגאון הגדול המפורסם, העושה
חסד ורודף שלום כל ימיו — מרן יוסף ליפמן ב"ר שלום בן ציון גורביץ". אודותיו ראה גם
מכתבי הרמ"ז פייגלין לכ"ק אדמו"ר מהוריי"צ נ"ע שנדפסו בתשורה — לדיוב, תשע"ו.
ומעתקת בזה, לחביבותא דמילתא, איזה אגרות מכ"ק אדמו"ר מהוריי"צ נ"ע אשר נשלחו
אליו בשנה זו:

בי"ה, כ"ח שבט, תשי"ב
ברוקלין

כבוד הרה"ג הנודע לשם תהלה בכביר פעולותיו לטובת לומדי תורה,
בעל מדות טובות, אי"א מוהר"ר יוסף ליפמן גורביץ שי.

מעלבאָרן, אויסטראַליאַ

שלום וברכה!

הנני בזה לבקש את כבודו שיואל נא בטובו לפעול ולעשות לטובת הישיבות
המוסדות הק' המתנהלות על ידי לשלוח עזרה ותמיכה מנדיבי עמנו, ה' עליהם יחיו,
אשר במדינתם הטי.

בזה הנני לעטרן בנשיאות **גזבר הראשי** לאוסף הכספים אשר יעשה במדינת
אויסטראַליאַ עבור מוסדותי הק', והשי"ת יצליח לו בעבודתו הק' ולרגליו יתברכו כל
העוזרים וכל המנדבים, ה' עליהם יחיו, בכל מילי דמיטב מנפש ועד בשר.
בפרטיות ע"ד הישיבות "תומכי-תמימים" ומצבם הדחוק יכתוב לכבודו חתני
הרה"ח ר' שמרי" ש"י גוראריי.

הדו"ש מכבדו ומברכו

יוסף יצחק

התחיל תיכף בעבודה נמרצה ובתעמולה רחבה כדי לעורר את היהודים שבאמריקה לתשובה ולמע"ט, "להאיר עיניהם לראות כי הגזרות הקשות על אחב"י הן חבלי משיח, וכי האפשרות היחידית להנצל מהן היא ע"י לאלתר לתשובה, אשר ע"י זה יגיעו לאלתר לגאולה שלמה, ע"י משיח צדקנו בחסד וברחמים".

כדי להרחיב את העבודה הנ"ל ולעסוק בחזוק היחדות במצות מעשיות, כגון הנחת תפלין, שמירת שבת, טהרת המשפחה, וכדו', יסד כ"ק מו"ח אדמו"ר שליט"א את ההסתדרות "מחנה ישראל", אשר חברי פועלים בסתר כל אחד בביתו ובחוג ידידיו ומכריו, והרושם הטוב ת"ל ניכר כבר בחוגים הכי רחבים. אחת מפעולות "מחנה ישראל" הוא מפעל "משניות בעל פה" שנוסד ע"י "מחנה ישראל" בהתעוררות כ"ק אדמו"ר שליט"א, ע"ד גודל הנחיצות לטהר את האויר ע"י אמירת אותיות התורה בכלל, ובפרט חזרת משניות בעל פה, ע"י כאו"א בכל עת ובכל מקום נקי, ברחוב, בחנות, ברכבת, וכדו'. בהסכם לזה סודרה באסרו חג השבועות דשנה זו חלוקת משניות ע"י הגרלה לכל חברי

ב"ה, י"ד אלול, תשי"ב
ברוקלין

כבוד הרה"ג הנודע לשם תהלה בכביר פעולותיו לטובת לומדי תורה,
בעל מדות טובות אי"א מוה"ר יוסף ליפמן שי גורביץ

שלום וברכה!

במענה על מכתבו, הנני מבקשו מאד לעשות לטובת ישיבות תומכי תמימים שנמצאות עכשו במצב קשה מאד, וכל התמיכה יוכלו לשלוח לאה"ק תובב"א לישיבת תורת אמת בירושלים עה"ק תיו, ובפרטיות יכתוב לו חתני הרב ר"ש שליט"א גורארי מנהל מרכז ישיבות תומכי תמימים.

הנני מברכו בברכת כתיבה וחתימה טובה לשנה טובה ומתוקה בגשמיות וברוחניות.
הדו"ש ומברכו

יוסף יצחק

"להאיר עיניהם... בחסד וברחמים": ראה "ווענדונג פון מחנה ישראל" שנדפסה בתחלת קובץ מכתבים ב (תשובה, תהלים, משניות בע"פ ותלמידי הישיבות — קה"ת, תש"ב)*, ובארוכה בארבעת ה"קול קורא" של כ"ק אדמו"ר מהור"י צ"נ"ע (חלקם נדפסו בקובץ מכתבים הנ"ל) — אג"ק שלו ח"ה אגרת א'תמו (ס"ע שסא ואילך). א'תנה (ע' שעז ואילך). א'תפ (ע' תח ואילך). ח"ו אגרת א'תתסז (ס"ע תל ואילך). וש"נ. וראה גם "היום יום" טו טבת. ח שבט. ובכ"מ. יסד כ"ק מו"ח אדמו"ר שליט"א... "מחנה ישראל": ר"ה תש"א — ראה שיחת אחש"פ תשי"ב (סה"ש תשי"ב ע' 114 ואילך). וש"נ. וראה גם "סקירה קצרה" (מחורף תש"ג) — "היום יום" בסופו. ותולדות חב"ד בארצות הברית ע' דש ואילך (פס"א) — "מחנה ישראל ומחלקותיו". מפעל "משניות בעל פה": ע"ד ייסוד חברת משניות בע"פ — ראה בארוכה שיחת אחש"פ הנ"ל (סה"ש שם ע' 116 ואילך). מכתב כללי מ"מחנה ישראל" — פסח שני, תש"ב — "ימי מלך" ח"ב ע' 661; קונטרס "צדיק למלך" ה ע' 39 ואילך. ובכ"מ. סודרה באסרו חג השבועות... חלוקת משניות ע"י הגרלה: ראה "הקריאה והקדושה" גליון 23 (מני"א תשי"ב) ע' ד ואילך. סה"ש שם ע' 128 ואילך.

(* נעתקה גם באג"ק ח"א אגרת כג.

הרבים, באופן שעל כל אחד ללמוד ולחזור בע"פ מארבעה ועד חמשה פרקים משניות, במשך השנה עד אסרו חג השבועות הבע"ל, היינו כמשנה אחת לשבוע. סדור משניות בעל פה וכל הענין הרם הזה מצא הד נכון, והרבה אנשים, ותלמידי הישיבות, נספחו כבר לחברת משניות בעל פה, ומספרם הולך וגדול, ומפעם לפעם מסדרים אנו הגרלות לחלוק משניות בע"פ בעד החברים החדשים. שולחים אנו בצרוף לזה דוגמא מכרטיס-חבר למשניות בע"פ, והננו מקוים כי גם כת"ר יתעורר לעשות ולפעול בכל הענין הנ"ל במקום מגורו, ונשמח לשמוע ממנו מזמן לזמן בשורות טובות בזה. ולמותר להגיד גודל הזכות להיות ממזכי הרבים, אשר בטח ישתדל כת"ר לזכות את כל העומדים תחת השפעתו. מלבד העבודה הנ"ל, כידוע לכת"ר מתענין כ"ק אדמו"ר שליט"א במצב החנוך, ובפרט כאן באמריקה, ובטח גם במדינתו, יש שדה רחב לעבודת הקדש הזאת. לתכלית זו יסד כ"ק אדמו"ר שליט"א הסתדרות מיוחדת בשם "מרכז לעניני חנוך", אשר הספיקה כבר בעהש"י לפעול הרבה לטובת החנוך החרדי באמריקה. א"א במכתב זה לתאר בארוכה מפעלות "מרכז לעניני חנוך" ורק ראשי פרקים אפשר לציין כאן:

"מסבות שבת" – ארגון קבוצות קבוצות של ילדים, המתאספים בכל יום שבת תחת השגחת מדריכים יראים וחרדים המחנכים אותם באמונה טהורה ובשמירת המצוות, וכו', כמסופר בדו"ח מיוחד אשר שולחים אנו לכת"ר במשלוח לחוד. "שעורים פדגוגיים" – להכין מורים ומחנכים בעד חדרי התורה על טהרת הקדש.

"ירחון לבני הנעורים" – אחד באידית ואחד באנגלית, המכיל חומר מענין ומועיל בעד בני הנעורים, ברוח התורה. הוצאת שאר ספרי קריאה.

ומפעם לפעם מסדרים אנו הגרלות .. בעד החברים החדשים: ע"ד ההגדרה השני' שנערכה בחג הגאולה י"ג תמוז תש"ב – ראה "הקריאה והקדושה" שם. דוגמא מכרטיס-חבר למשניות בע"פ: ראה תולדות חב"ד שם ע' שז ואילך. גודל הזכות להיות ממזכי הרבים: ראה אבות פ"ה מ"ח. "מרכז לעניני חנוך" .. ראשי פרקים: בהבא להלן ראה גם "סקירה קצרה" (מחורף תש"ג) – "היום יום" בסופו. "הקריאה והקדושה" גליונות 27-25 (תשרי-כסלו תש"ג) מדור "מרכז לעניני חנוך טעטיגקייט". תולדות חב"ד שם ע' רעא ואילך (פנ"ז ט – "מרכז לעניני חינוך ומחלקותיו"). "מסבות שבת" .. בדו"ח מיוחד: אולי הכוונה לחוברת "ערשטער באַריכט וועגן די "מסבות שבת" (תשרי-אדר, ה'תש"ב) "שי"ל – ניסן, ה'תש"ב. וראה ע"ד אג"ק ח"א אגרת לר' ("ושלחנו לו חוברת עם דו"ח ע"ד עבודה זו"). נה ("דו"ח ע"ד עבודת ה"מסבות" בפרט נשלח לר'). עג (ס"ד). חכ"א אגרת ז'תשפג (בסיומה). "ירחון לבני הנעורים" .. באידית .. באנגלית: "שמועסן מיט קינדער און יוגנד" (אידית), "טאַקס ענד טיילס" (אנגלית).

"בתי ספר לנערות" – לחנך גם את בנות ישראל ברוח התורה.
 ובכלל רבים סניפי העבודה של "מרכז לענייני חנוך" בהטבת מצב החנוך,
 לשרש רוח הכפירה השורר בהרבה מוסדות חנוך ולהכניס בהם רוח התורה, וכדו'.
 בחבילה בפ"ע שולחים אנו לכת"ר מענייני דפוס שהופיעו ע"י המרכז
 לענייני חנוך, ובטח ימצא בהם ענין רב. מקבלים אנו דרישות מאנגלי ושאר
 ארצות לשלוח להם ספרי הקריאה והירחונים המו"ל ע"י ה"מרכז לענייני חנוך",
 ונשמח לשלוח גם לו תמידין כסדרן, כשנקבל תשובתו החיובית בזה.
 והננו מצפים לשמוע מכת"ר בכל העניינים הנ"ל ומה אפשר לעשות בהם
 במחנו ומדינתו, ותודתנו אמורה לו מראש.
 בכל הכבוד,

בברכת כתיבה וחתימה טובה,
 לאלתר לתשובה לאלתר לגאולה

מנחם שניאורסאהן.

יו"ר ועד הפועל של מחנה ישראל ומרכז לענייני חנוך.

"בתי ספר לנערות": בשם "בית רבקה" או "בית שרה".

לעילוי נשמת

הבחור התמים יוסף ע"ה

בן – יבדלחט"א – הרה"ת ר' שמעון יהושע שליט"א

נקטף בדמי ימיו

יום ה' פ' אחרי-מות קדושים, י"א אייר, ה'תשע"ח

ת' נ' צ' ב' ה'

ולזכות הוריו

הרה"ת ר' שמעון יהושע וזוגתו מרת חי' צירא

וכל יוצאי חלציהם

שיחיו לאורך ימים ושנים טובות

דרוק

לזכות

החתן הרה"ת ר' **שניאור זלמן** והכלה מרת **בינה רעכל** שיחיו

דרוק

לרגל נישואיהם בשעה טובה ומוצלחת

ב' ניסן, ה'תשפ"ב

נדפס על ידי ולזכות הוריהם

הרה"ת ר' **שמעון יהושע** וזוגתו מרת **חי' צירא** שיחיו **דרוק**

הרה"ת ר' **יוסף יצחק** וזוגתו מרת **נחמה דינה** שיחיו **גאָרמאַן**

ולזכות זקניהם

הרה"ת ר' **אלחנן צבי** וזוגתו מרת **שיינדל רייזל** שיחיו **גאָרמאַן**

מרת **שרה אסתר** שתחי' **שאַנאַװײַטש**